

Undirgrundin – tann frelsandi eingilin?

Undirgrundin er kanska størsta avbjóðingin til politisku skipan okkara í nýggjari tíð, tí at avleiðingarnar eru stórar, horisontin long, møguleikarnir stórir, og møguleikarnir fyri fiasko eru sanniliga eisini stórir, um vit ikki bera okkum rætt at.

Tí má tað vera soleiðis, at henda lóggeving má umfata meira enn eina samgongu, og føroyski Klondyke-mentaliteturin ella "revagarðsmentaliteturin" hann má í hvussu er leinkjast, tí annars verður einki skil í skrivar Tummas Arabo, landsstýrismaður í greinini.

Tað avgerandi, sum er hent tað seinasta árið í hesum nógv umrødda máli, sum eitur undirgrundarmálið, er, at føroyingar nú hava yvirvaldsrætt yvir ráevnum í føroysku undirgrundini. Eftir stendur so at vita, hvussu stór henda ólukku undirgrundin er, tí marknaðartrætan við Bretland er ikki loyst enn, og hon verður neyvan loyst í hesum árinum.

Hetta forðar tó ikki fyri, at vit kunnu gera kkom hugsanir um og fyrireikingar til tað sum skal henda. Hetta eru møguleikar fyri virksemi í framtíðini. Eingin ivi um tað. Hetta uttan mun til, um nakað finst í undirgrundini ella einki finst. Spurningurin er bara um aðrir, sum kunnu hugsast at gera nýtslu av undirgrundini, trúgva uppá, at nakað er her.

Okkurt týðir uppá, at so er. Vinnulívið og vanliga fólkíð sær her møguleikar fyri at fáa meiri virksemi í

landinum, og vælkendi føroyski fepurin – hetta at verða skjótt ríkur – hann er við at grípa um seg. Seinast vit høvdu slíkar »influen-sur« var í fyrsumum. Vit høvdu farmaskipafepurin, vit høvdu svartkjaftafepurin, og vit høvdu alifepurin. Úrslitið av hesum feppureidum gjørdi so tað, at patienturin – tað føroyska samfelagið – er vorðið hálvur invaldur og nærur deyður, og skipanirnar, ið virkaðu við til at hesin fepur varð meira umfatandi enn neyðugt – eg hugsu um bankaskipanirnar – ja, tær eru eisini nærmast hálvdeyðar.

Nú er so at vóna, at vit hava lært, og at tað næsta tilfeingisavintýrið verður viðgjørt við so mikið av viti og skili, at samfelagið, vanliga fólkíð, fær ágóðan av hesum.

Eg havi mangan sagt og skrivað, at politikkur snýr seg um framtíð, og at politikkur er at skapa fyrirteytir

hjá landsins borgarum at virka undir og karmar at virka innanfyri.

Hyggja vit at einari møguligari oljувinnu, so er tað ikki heilt rætt bert at siga hetta, tí nú fáa politikarnir eina uppgávu, har teir eisini skulu skapa fyrirteytir og karmar fyri útlendingar at virka eftir og innanfyri. Eru vit førir fyri tað? Ja, tað er ein stórur spurningur. Vit hava í seinastuni samtykt lógir, ið ætlanin er skulu fáa útlendskar fyrirtøkur og útlendskan kapital til landið. Her hugsu eg um tær nýggju skattalógirnar fyri partafeløg og partvís eisini FAS-skipanina. Útlendingar krevja politiskan stabilitet, og skulu vit gera okkum dreyum um at fáa útlendingar til landið at gera nýtslu av hesum lógum, so er tað þúra greitt, at vit kunnu ikki broyta tær í tíð og úrtíð. Tað boðar tí ikki frá góðum, at longu tað kvöldið, tá tann nýggja partafelagslógin varð broytt var longu broytt-ingaruppskot í tinginum um at markið fyri upphæddina skuldi lækkast. Hetta uppskot fall, tibeitur.

Vit skulu ikki gera okkum hugsing um at verða mett sum eitt politiskt stabilt samfelag, um útlendingar halda ella fáa varhugan av, at vit í tíð og úrtíð broyta lógir, sum umfata teirra virkisøki her í landinum. Tað stendur fast.

Hyggja vit nú aftur at undirgrundini, er tað givið, at her verða tað útlendingar, sum koma at verða teir, sum koma at útinna virksemið í hesum sambandi, og vit verða teir, sum koma at luttaka í arbeiðinum, um vit eru nóg dugnaligir. Her ræður um líka frá byrjanini av at hava ein langsíttan strategi við tí lóggevu, sum verður gjørd. Hetta inniber so aftur, at tær lógir, sum verða gjørdar, ætlandi innanfyri einar 3-4 mánaðar, verða víðar rammulógir.

Lógir, sum ikki fara inn á smáttur, tí jú meira detalj-eradað vit gera lógirnar, jú størri er vandin fyri, at vit mugu fara inn at broyta tær aftur seinni. Rætt er tí at byrja við víðum karmum.

Undirgrundsavbjóðingin til politiska myndugleikan er samstíðis ein veldug avbjóðing til Føroya lótgting. Tað hevur í mong ár verið soleiðis, at tá samgongur eru skipaðar, rekur samgongan sín politikk, og øll týðandi mál verða so stemmað ígjøgnum tingið við samgonguáttvøðum. Andstøðan stemmar traditionelt ímóti ella letur vera við at stemma. Hatta er tann vanliga gongdin.

Viðvíkjandi undirgrundarmálinum hugsu eg, at tað verður neyðugt at broyta hesa traditión, tí hvør skal trúgva uppá Føroyar sum lóggávuøki, sum kennir hesa merkiliga og negativu traditión, vit hava? Tí verður tað neyðugt, tá undirgrundarlógirnar verða gjørdar, at andstøðan eisini luttekur í at fáa hesar lógir snikkaðar til soleiðis, at vit mótvægis útheiminum kunnu siga, at tað er so at siga eitt samt lótgting, sum hevur samtykt hesar. Soleiðis at útheiminur veit, at sjálvt um tað kemur ein nýggj samgonga, verða hesar fyrirteytir ella hesar lógir ikki broyttar. Tað er heilt avgerandi neyðugt, at so verður gjørt.

Viðvíkjandi møguleikanum fyri vinnuvirksemi er tað soleiðis, at har er møguleiki fyri at fáa fólk inn í vinnuna longu nú, men tað er alt, sum týðir uppá, at tey arbeiðsplássini koma ikki at liggja í Føroyum. Tað kann hugsast, at nakað av fólki kann fara út og arbeiða aðrastaðni, og í løtuni er so nakað av fólki fari út í vinnuna.

At trúgva, at vit fáa aktivitetir á landi í Føroyum inn-

anfyri tey fyrstu tvey árin, er bláoygt. Tað skuldi líka verið, um skipasmiðjurnar vóru nóg mikið úti um seg, at tær fingur okkurt umvælingararbeiði. Meira dugi eg ikki at siggja.

Viðvíkjandi gongdini, hvat veruligum virksemi viðvíkur, skal ein rokna við, at hálvannað ár gongur frá tí, at seismiskar kanningar eru byrjaðar, til tað kann vera klárt til at bjóða øki út til boring í føroysku undirgrundini. Frá tí ganga aftur eini 2-3 ár, so um skilagott verður arbeitt, so kann tað vera, at vit áðrenn aldar-skiftið hava sett hol á føroysku undirgrundina. Hvat úrslitið tá verður, ja, tað veit

eg ikki.

Undirgrundin sum soleiðis er kanska størsta avbjóðingin til politisku skipanina hjá okkum í nýggjari tíð, tí at avleiðingarnar eru stórar, horisontin er long, møguleikarnir eru stórir, og møguleikarnir fyri fiasko eru sanniliga eisini stórir, um vit ikki bera okkum rætt at. Tí má tað vera soleiðis, at henda lóggeving má umfata meira enn eina samgongu, og føroyski Klondyke-mentaliteturin ella »revagarðsmentaliteturin«, hann má í hvussu so er leinkjast, tí annars verður einki skil í.

Thomas Arabo

Framhald av síðu 19

seta seg í samband við neyðug fakfólk á sosiala økinum.

Systkinaskeiðið verður væntandi eitt internatskeið, og tað verður hildið onkustaðni úti á bygd mánaðarskiftið mars/apríl.

Nærri verður lýst seinni um freist fyri tilmeldan, sum er alneyðug, tí tað er eitt internatskeið, vit tosa um.

Tey, ið vilja vita meira um skeiðið – hvat tað er, og nær tað er, eru vælkomnir at ringja til skrivstovuna hjá Javna, tlf. 14817. Ópið er mánadag, mikudag og friggjadag kl. 14-16, og hósdag klokkan 14-18. Tað ber eisini til at spyrja onkran nevndarlím, sigur Javni í tíðindaskrivi.

Bergmenn

eru altíð til reiðar at spæla til veitslur og annað.

Tlf. 13961

BRÚKTBILA-TILBOÐ

HONDA ACCORD 1.6 ex 81.000
Arg. 85, vinreyður

HONDA CIVIC 1.4 105.000
Arg. 87, grár met.

TOYOTA CAMRY GLI 78.000
Arg. 86, vinreyður

BMW 3-ari / grønur 1.300
Prisur 17.000. Einki útgjald – men um mánaðin

Bilamir kunnu yvirtakast við LAGALIGUM TREYTUM.

Annars altíð góð **BRÚKTBILA-TILBOÐ** hjá

